

Türkçe

1 Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcük gerçek anlamlıysa başına “G” mecaz anlamlıysa “M” yazın.

- () Bu olayın bizi güç durumda bırakacağını anlamıştım.
- () Uçurtmanın kuyruğu rengârenkti.
- () Kardeşim defterimin bütün yapraklarını koparmış.
- () Dün gece kadife sesiyle bize şarkı söyledi.
- () Havanın soğukluğu içimizi ürpertti.

2 Aşağıdaki atasözlerinden gerçek anlamlı olanlara “G”, mecaz anlamlı olanlara “M” yazın.

- Boş gezmekten bedava çalışmak yeğdir.
- Ağaç yaş iken eğilir.
- İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır.
- Bugünün işini yarına bırakma.
- Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez.
- Görünen köy kılavuz istemez.
- İyilik eden iyilik bulur.
- Ak akçe kara gün içindir.
- Ateş düştüğü yeri yakar.
- Dost ile ye, iç; alışveriş etme.

3 Aşağıdaki atasözlerinde boş bırakılan yere gelmesi gereken sözcüğü yazın. Sözcüğün aldığı hâl ekini bulun.

Canı acıyan eşek geçer.

Sabreden derviş ermiş.

Horoz ölür, gözü kalır.

Ne doğrarsan , o çıkar kaşığına.

Üzüm baka baka kararır.

Türkçe

4 Aşağıda doğru olan yargıların başına “D” yanlış olan yargıların başına “Y” yazın.

- “Annesi üzüldüğünden köyüne geri döndü.” cümlesi amaç - sonuç cümlesidir.
- “Bu köydeki muhteşem tarihî güzellikleri gezdik.” cümlesi nesnel anlatımlıdır.
- “Hissetti.” sözcüğünde ünsüz türemesi ve benzeşmesi ses olayları vardır.
- “Ablam a yazmasını çarşıdan aldı.” cümlesinde altı çizili sözcükler eş sesli sözcüklerdir.
- “Ablam üniversite sınavına hazırlanırsa Bursa’ya yerleşeceğiz.” cümlesinde şart (koşul) anlamı vardır.

5 Verilen cümlelerde geçen mecaz anlamlı sözcüklerin altını çizin.

- Evladını karşısında görünce yüreği kabardı.
- Bu acı anıları unutması gerekiyor.
- Mizacındaki incelik tavırlarına da yansımıştı.
- Aile bağlarımızı güçlendirmek için her şeyi yapmalıyız.
- Kaba saba tavırları bütün odadakileri sıkımişti.

6 Aşağıda karışık olarak verilmiş sözcükleri anlamlı ve kurallı cümle hâline getirin.

- vardır / arının / bal / ağzında / iğnesi / olan / kuyruğunda
- söyleme / bil / söylediğini / her / bildiğini / her
- kırılmıştır / affetse / bir / rüzgârı / dal / bile / kere
- atlıdır / sabır / meyvesi / acıdır.

7 Aşağıdaki cümlelerde geçen terim anlamlı sözcükleri bularak altını çizin.

- Üçgenin iç açıları toplamı 180 derecedir.
- Kaleci, penaltı vuruşları sırasında sakatlandı.
- Sanatçının yeni bestesi dillere dolandı.
- Ülkemiz orta kuşakta yer almaktadır.

Türkçe

8 Verilen cümlelerdeki altı çizili sözcüklerde görülen ses olayını karşlarına yazın.

- Bildiğim en iyi simitçi dükkanındır.
- Kartal gökyüzünden yere doğru alçaldı.
- Her başarının ardında kişinin azmi vardır.
- Kalp kalbe karşı derler.
- Minik kız durmadan etrafına gülümsüyordu.
- Enkazın altından sapasağlam çıktı.
- Annesinin sürprizine çok sevindi.
- Yaptığım hatadan sonra beni hiç affetmedi.

9 Aşağıdaki cümlelerin anlam özelliklerine göre öznel ve nesnel olanlarını belirleyin.

- Bilgisayarın olmadığı bir hayat çok sıkıcıdır. (.....)
- Reçetesiz ilaç satılmaz. (.....)
- Dost bildiğimiz insanlar kötü günlerimizde bizi yalnız bırakmamalı. (.....)
- Pek çok kozmetik markası hayvanlar üzerinde deney yapıyor. (.....)
- Baharın coşkusu bütün tabiatı sardı. (.....)

10 Aşağıdaki sözcükleri gerçek ve mecaz anlama gelecek şekilde birer cümlede kullanın.

Gerçek anlam

Mecaz anlam

tatlı

.....
.....

.....
.....

yol

.....
.....

.....
.....

keskin

.....
.....

.....
.....

parlak

.....
.....

.....
.....

ateş

.....
.....

.....
.....

11 “Solgun, yoldaş, görün-, sula-” sözcüklerini yapım eklerinin türlerine göre aşağıdaki tablolara yerleştirin.

Fiilden İsim	Fiilden Fill	İsimden Fill	İsimden İsim

12 Aşağıdaki boşluklara virgülün niçin kullanıldığını yazın.

- Çadırı ormanın daha derinine kuralım, dedi.

.....

- Elif, uzun ve ıssız yolları tek başına yürüyerek yıllar sonra memleketine varmıştı.

.....

- Evet, ikimiz de zamanla çok yaşlandık.

.....

13 Aşağıdaki sözcükleri örnekteki gibi çözümleyin.

Sözcük	Kök İsim Kökü / Fiil Kökü	Yapım Eki Türü	Çekim Eki Türü	Sözcüğün Yapısı
kalpsizler	isim kökü - kalp	-siz / iye	-ler çoğul eki	Türemiş
sevgim				
huysuza				
sözlükten				
Türkçemiz				

14 Aşağıda verilen sözcüklerin kökünü, aldığı ekleri, kökün türünü ve aldığı ekin türünü örnekteki gibi belirtin.

Sözcük	Kökü	Aldığı ek	İsim kök	Fiil kök	Yapım eki
ihtiyarlık	ihtiyar	-lık	✓		iiye
sırdaş					
yakıt					
beklen					
görüntü					
doğuş					
susa					

15 Aşağıdaki sözcüklerden kökü isim olanları “İ” kutusuna, kökü fiil olanları “F” kutusuna yazın.

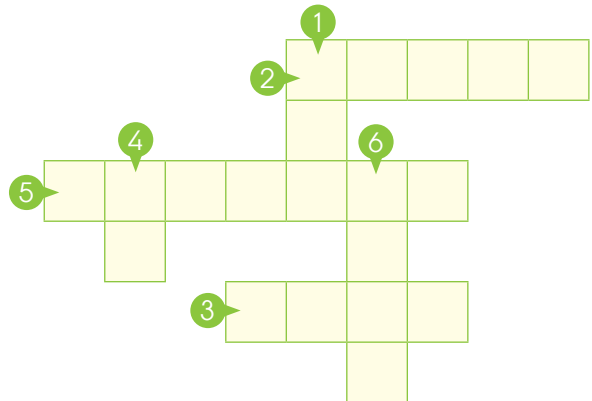
- bakış
- solgun
- sırdaş
- şekerli
- taşıt
- gözlük
- çevre
- tepecik
- oyna
- küçümse

İ

F

16 Aşağıdaki bulmacayı yanıtlayın.

- 1 “Dikiş” sözcüğünün kökü.
- 2 “Durumlar” sözcüğünün gövdesi.
- 3 “Yangın” sözcüğünün kökünün türü.
- 4 “Azımsa” sözcüğünün kökü.
- 5 “Hareketsiz” sözcüğünün kökü.
- 6 “Ev” sözcüğünün 2. tekil iyelik eli almış hâli.

17 Türkiye Cumhuriyeti'nin özellikle bugünkü gençliğine ve yetişmekte olan çocuklarına hitap ediyorum. Batı senden, Türk'ten çok geriydi. Manada, fikirde, tarihte bu böyleydi. Eğer bugün Batı teknikte bir üstünlük gösteriyorsa ey Türk çocuğu, o kabahat da senin değil, senden öncekilerin affedilmez ihmalinin bir sonucudur. Şunu da söyleyeyim ki çok zekisin!.. Bu belli. Fakat zekanı unut! Daima çalışkan ol!

M. Kemal ATATÜRK

M. Kemal Atatürk Türk gençliğine neyi öğütlemektedir?

.....

.....

.....

.....

18 Aşağıdaki sözcükleri yapılarına göre inceleyip uygun kutuya yerleştirin.

- Beşiktaş
- saygı
- ovanın
- Ayşe'nin
- dereotu
- emekli
- affet
- soluk
- fısıltı
- çevre
- yazlık
- köpekler
- uygun

Basit Sözcükler	Türemiş Sözcükler	Birleşik Sözcükler

19 Aşağıdaki dizelerde kullanılan söz sanatlarını "4" işaretiyle belirtin.

Sözcükler	Benzetme	Kişileştirme	Abartma
Kışın soğuğu iyice kendini belli etti; ellerim buz tuttu.			
Sıfırdan zirveye çıkabilen insanlar karınca gibi çalışan insanlardır.			
Ben ki minicik bir kelebeğim, dedi kelebek.			
Âlem sele gitti gözümün yaşından.			
Minik dere yavaş yavaş akar, üzgün mü bilmem...			

TÜRKÇE DEĞERLENDİRME TESTİ

1. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün kökü türce diğerlerinden farklıdır?

- A. Bakarsan bağ, bakmazsan dağ olur.
- B. Az veren candan, çok veren maldan.
- C. Sakla samanı gelir zamanı.
- D. Ak akçe kara gün içindir.

2.

YAPIM EKLERİ

Sonuna geldiği sözcüğün anlamını değiştiren ve ondan yeni bir sözcük türeten ekler **yapım eki** denir.

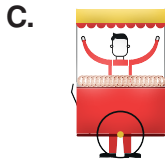
göz + lük
Yapım eki

gözlük

Bu bilgiye göre aşağıdaki görsellerde yer alan kavramlardan hangisi yapım eki almamıştır?

3.

Yağmur günlerdir durmaksızın yağıyordu. Göle düşen damlaların oluşturduğu halkalara taş atarken mis gibi toprak kokusunu içimize çekiyorduk. Bir yandan da gökkuşağının suya akseden renkleriyle çocukluğumuzu yeniden yaşıyorduk.

Yukarıdaki parçada altı çizili olan sözcüklerin ortak özellikleri nedir?

- A. Ortak kök olmaları
- B. Sesteş kök olmaları
- C. Yapım eki almış olmaları
- D. Çekim eki almış olmaları

4.

Sevgileri yarına bıraktınız
Çekingem, tutuk, saygılı.
Bütün yakınlarınız
Sizi yanlış tanıdı.

Behçet NECATİGİL

Yukarıdaki dizelerde geçen kökü fiil olan kaç sözcük kullanılmıştır?

- A. 5
- B. 6
- C. 7
- D. 8

5. “-de, -da” eki, aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapım eki olarak kullanılmıştır?

- A. Vitrinlerde yılbaşı hazırlıkları başladı.
- B. Son zamanlarda sağlıklı beslenmiyor.
- C. Sözde sanatçıların eserleri rağbet görmüyor.
- D. Sadece okulda kitap okumak yetmez.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kök hâlinde bir sözcük yoktur?
- A. Dedem bugün kalp ameliyatı oldu.
B. Bisikletli düşünce arkadaşlarım bağırdı.
C. Yarışmanın sonuçları açıklandıktan sonra üç gün tatile gitti.
D. Gazetenin spor ekini beğenmedim.

7.

bakıcı
sergi
öğrenciler
yazı
şekerci
bilgili
doğu
gülünç

YAPIM EKİ

toprağı
arabam
evler
gönlü
baharda
kalemin
havuza
batı

ÇEKİM EKİ

Yukarıdaki yapım eki kutusuna, çekim eki alan sözcük; çekim eki kutusuna da yapım eki alan sözcük girmemelidir.

Verilen bilgiye göre hangi sözcükler kutulardan çıkarılmalıdır?

- A. doğu - kardeşçe
B. gülünç - toprağı
C. öğrenciler - batı
D. bakıcı - batı

8. Ey mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü!
Işık ışık, dalga dalga bayrağım,
Senin destanını okudum,
Senin destanını yazacağım.

Arif Nihat Asya

Yukarıdaki dizelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi hem yapım eki hem çekim eki almıştır?

- A. göklerin
B. gelinliği
C. ışık
D. destanını

9. Yönetici, saygısız bakıcının kızgın bakışlarını önemsemedi. Sevinçli bir şekilde komşularıyla kucaklaştı. Gülümseyerek yapmak istediklerini anlatmaya devam etti.

Yukarıdaki metinde yapım eki alan kaç sözcük kullanılmıştır?

- A. 6
B. 8
C. 10
D. 12

(1)Momo, şimdi o büyük salonun içindeydi, burası en büyük kiliselerden bile daha görkemli en büyük istasyonların salonlarından bile daha genişti. (2) Momo, etrafa göz gezdirerek dolaşıyordu; minicik kıymetli taşlarla süslü kol ve cep saatleri, çalar saatler, kum saatleri, üstlerinde oyuncakların döndüğü kurgulu saatler, güneş saatleri ile tahtadan, taştan ya da camdan yapılmış çeşitli saatler âdeta göz kamaştırıyordu. (3) Momo arkasına döndüğünde dolaplı saatlerin oluşturduğu bir koridorda gümüş gibi beyaz saçlı, ufak tefek yaşlı bir adam gördü. (4) Yaşlı adam saçlarını ensesinde küçük bir örgü yapıp kurdeleyle bağlamıştı. Ellerini ona uzatarak İçten bir gülüşle yaklaştı. Cebinden elmaslarla süslü bir saat çıkarıp kapağını açtı "Tam zamanında geldin." diyerek saati çocuğa doğru uzattı.

(10 ve 11. sorular metne göre yanıtlanacaktır.)

10. Benzetme: Anlatımı güçlendirmek için nitelikçe zayıf olan bir kavramın, kendinden daha güçlü olan bir kavrama herhangi bir yönüyle bezetilmesidir.

Yukarıda verilen bilgiye göre metindeki kaç numaralı cümlede benzetme sanatı kullanılmıştır?

- A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

11. **Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?**

- A. Karşılaştırma anlamı taşıyan cümle vardır.
B. İki tane atasözü kullanılmıştır.
C. Altı çizili sözcüğün eş anlamlısı "sıcak"tır.
D. "Uzatmak" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.

12. Çağımızda roman okumanın da roman yazmak gibi ayrı bir özelliği olmalıdır. Bir oyunun bir perdesini bir hafta görüp öbür perdesini ertesi haftaya bırakabilir misiniz? Bir senfoninin üç bölümünü üç günde tamamladığınız oldu mu? Bir tablonun her gün bir parçasına bakmayı düşündünüz mü? Roman da oyun gibi, tablo gibi, senfoni gibi parçalanamaz bir bütündür. Yaprtağını kıvrıp ertesi güne bırakamazsınız, onu da öteki sanatlar gibi bir bütün olarak kavramalısınız. Çağımız romancılığı da artık bu bütünlüğe yönelmiştir. Gittikçe kısalmasının nedenlerinden biri de budur.

Bu parçada görüşlerine yer verilen yazar hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A. Romanı değerlendirirken diğer sanat dallarından farklı yaklaşımların olmasını hoşgörüyü karşılar.
B. Tiyatroya giden insanların sayısının roman okuyanlardan daha fazla olduğunu söyler.
C. Romanın bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğini vurgular.
D. Roman okuyan kişilerin aceleci davranıldığını ve okuduğu romanı özümseyemediğini düşünür.

13. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi ötekilerden farklı bir ek almıştır?**

- A. Koşacak hâlim kalmadı.
B. Mağazada sayım yapıldı.
C. Bilim şenliği çok keyifliydi.
D. Bu hafta okulda seçim vardı.

14. Japon - ca: Türemiş sözcük
*Yapım eki alan sözcükler türemiş sözcüklerdir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş bir sözcük vardır?

- A. Sözlerinden birkaçı not defterimde var.
B. Otobüsten inen yolcular telaşla evlerine dağıldı.
C. Dün akşamüzeri çarşıdan ipek elbiseler aldık.
D. Atalar, atasözleriyle günlerini bugüne getirmişlerdir.

15.

Yukarıdaki araçlardan sadece üzerinde fiilden isim yapan ek alan sözcüklerin yazılı olduğu araçlar hareket edebilecektir.

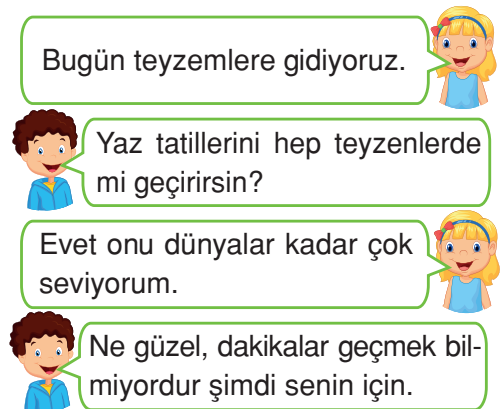
Buna göre hangi araç hareket edemez?

- A. tren
B. uçak
C. araba
D. vapur

16. “Kitap” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir ek almıştır?

- A. Dün akşam kardeşim mavi kitabı kapladı.
B. Durakta otobüs beklerken kitabı okuyup bitirdi.
C. Kitabı almak için onlarca kitabevi dolaşım.
D. Yazarın son kitabı oldukça sürükleyiciydi.

17.

Yukarıdaki konuşmada “-ler/-lar” eki hangi anlamı katmamıştır?

- A. Benzerlik
B. Çokluk
C. Abartma
D. Aile